

Landskarsimit tapiiffiqineqartartussamik nammineq piumassuseq tunngavigalugu suliffissaaleqilernissamut sillimmasiisarfimmik pilersitsisinnaanermut atatillugu inuiaqatigiinnut sulisartunullu aningaasatigut iluaqutissartai akorngutaalu pillugit misissueqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Misissuinermi ilanngunneqassapput periuseq ataatsikkut sullivinnut tamanut atuuttoq kiisalu periuseq sullivinnut assigiinngitsunik suliaqartunut ataasiakkaanut atuuttusaaq ilaatillugu kattuffiit pineqartumut isumaat. Misissuinerup inerneru Inatsisartunut ilaasortanut agguanneqassaaq kingusinnerpaamik UKA2020-mi.

(Inatsisartuni ilaasortaq Steen Lyngø, Demokraatit)

Akissuteqaat

(Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerinnineq

Aallarniutigalugu Naalakkersuisut Inatsisartuni ilaasortaq Steen Lyngø, Demokraatit qutsavigissavarput aalajangiiffigisassatut siunnersuutaanik.

Paatsuungasoqaqqunagu erseqqissaatigineqassaaq kommunit sulisunut suliffimminniit suliassaarunnerup kingunerisaanik angerlartinneqartunut ikiorsiissuteqartarmata, suliffeerunnermi ikiorsiissutinik. Suliffeerunnermi ikiorsiissutit annertussusissaat naatsorsorneqartarpoq inuup pineqartup sapaatip akunnerini kingullerni 13-ini nalunaaquttap akunnerini qassini suliffeqarsimanerata naatsorsorneqarnera tunngavigalugu. Ikiorsiissutit qaffasinnerpaamik nalunaaquttap akunneranut annertussuserisarpaa minnerpaamik nal. ak. akissarsiat 90 %-iat, inunnut sulianik ilinniarsimangitsunut SIK-p aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissutaat naapertorlugu

Ilisimatitsissutigisinnaavara naalakkersuinikkut isumaqatigiissutaasut 2019-imi aningaasanut inatsimmut atuuttut naapertorlugit suliassaqarfiit akimorlugit suleqatigiinnermik suliffeqarnermut, isumaginninnermut, ilinniartitaanermut aamma akileraartarnermut tunngasunik suliassaqarfiit akornanni pilersitsisoqarsimammat, suliniummik “imminut pilersortuunerup annertunerulernissaa anguniarlugu”, suleqatigiinnilu taakkunani ilaatigut misissorneqarmata pisortanit ikiorsiissutaasartut assigiinngitsut, ilaatigut suliffeerunnermi ikiorsiissutit. Aaqissuusseqqinnissamut inassuteqaataasussat ilaatigut ataqatigiissinneqassapput pisortanit ikiorsiissutaasartut pillugit inassuteqaataajumaartunut aamma suliffeqarnermut akileraartarnikkut ilanngaattissamut, angujumallugu innuttaasut nammineerlutik pilersortuunerminnik ingerlatsisuunissaat sapinngisamik annertunerpaatigut tapersersorumallugu.

Ullormusiaqartitsisarnermik aaqqissuussisoqassappat piumasaqaataalersinnaavoq nunatsinni illoqarfiit 17-it tamarmik ullormusiaqartitsisarnermut atatillugu allaffissornikkut aaqqissuussinissaat, tamatumani atorneqartussanik, - kiisalu nunaqarfiit ilaanni aamma taamaattunik pisariaqartitsisoqarsinnaassalluni, assersuutigalugu Avannaata kommuniani Tasiusami, Royal Greenland-ip suliffissuaateqarfigisaani. Tamatumani pisariaqartinneqassallutik immikkut suliassanik ullormusiaqartitsisarnernut taamaattunut piginnaanillit.

Tamatumani piumasaqaataalersinnaavoq nutaamik allaffissornikkut aaqqissuussinermik angisuumillu pilersitsisoqartariaqarnera, suliassanik pisariaqartunik isumaginnittussanik, qularnarmat maanna aaqqissuussinerit iluanni suliassat taamaattut isumagineqarsinnaanissaat. Ilutigisaanillu aamma maalaaruteqartarnermut aaqqissuussinermik allaffissornerup saniatigut pilersitsisoqartariaqassalluni.

Kalaallit Nunaanni kisitsisinik naatsorsueqqissaartarfiup kisitsisaatai naapertorlugit 2017-imi suliffimmiit angerlartinneqarnermik tunngaveqartumik inuit suliffeerunnermi ikiorsiissutinik pisartagaqartinneqartut 665-inik amerlassuseqarsimapput.

Suliffissaaleqinermi ullormusiaqartitsisarnermik aaqqissuussineq taamaasilluni inunnut amerlanngitsunut sunniuteqartussaassaaq, naatsorsuutigisariaqassallunilu sillimmasiinerminnut akiliutissaat qaffasissuussasut. Aaqqissuussinerlu nammineq piumassutsimik tunngavilimmik pilersinneqassappat, inuit pisinnaatitaalerumaartut ikinneerarsuussallutik. Suliffissaarunnermut aningaasaateqarfeqarnermik aaqqissuussineq nammineq piumassutsimik aaqqissuussaassappat, taava suliffeerunnermi ikiorsiissutinik aaqqissuussineq suli atuutissaaq, tamannalu marloriaammik allaffissornermik kinguneqassalluni.

Nunatta karsiata, apeqqutaalluni suliffissaarunnermut aningaasaateqarfiup nammineq akiligassaata annertussusissaa, pisartagaqartut isertitamikkut suliffissaaleqinerminni annaasaannut matussutissat aningaasalersortussaassavai. Nunatta karsiata tapiissutissaasa ilaat annertuut, apeqqutaatinnagu allaffissornikkut aaqqissuussineq qanoq ittuunersoq, tamatumani ilaallutik sulisussanik atorfinititsisarneq aningaasartuutitut matussutissat atorneqartariaqassapput, tamannalu Naalakkersuisut pissusissamisoortinngilaat. Ajornartorsiut suliassami uani ileqqorissaarnissamik tunngavilimmik ilassutaasusaaq tassaassaaq, aaqqissuussinerup nammineq piumassutsimik tunngavilimmik aaqqissuunneqarnissaa, ersarimmat suliffissaarussinnaanermut sillimmasersimanissamik kissaateqarneq tungaveqassamat suliffissaarussinnaanerup annertussusianik. Taamaasillunimi imaaleriaannaavoq taamaallaat suliffissaarunnissaminnut annertuumik aarlerinaatilinni suliffeqartut aningaasaateqarfimmi ilaasortaanissaminnut kissaateqartarnissaat.

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai pillugit misissuinissaq annertoorujussuussaaq. Naalakkersuisullu isumaqarput suliffissaarunnermi ullormusiaqartitsisarnermut sillimmasiisarnermik aaqqissuussinerup pitsaaqutigisinnaasai, assersuutigalugu danskit aaqqissuussinerannut assingusumik, illuatungilerneqassasut ajoqutinik oqimaaqatigiissitsinngitsunik, misissuinerlu ilimanarluni taamatulli angusaqarfiussasoq.

Iisimatitsissutitut paasissutissiissutigineqarsinnaavoq nunatta kujataani aalisakkerivinni ajunngitsunik misilittagaqartoqalermat suliffissuarni sulisut qaammammusianik akissarsiaqartitsisararluni, nalunaaquttap akunnermusiaqartitsisarnermut taarsiullugu, suliffimmut atanerulersitsiumalluni. Taamatummi aaqqissuussinikkut sulisitsisut sulisuminnik angerlakkaatitsisariaarupput.

Soorlu siunnersuuteqartup inassutigigaa suliffeqarnermi illuatungeriit siunnersuummut ataaniittumut akulerukkusuppagut. Iisimatitsissutigisinnaavara Sulisitsisut aamma SIK Naalagaaffigisami Suliffeqarnermi Siunnersuisoqatigiinni ilaasortaammata, tassanilu apeqqut qaqinneqarsinnaammat.

Tamannalu tunuliaqutaralugu Naalakkersuisut inassutigaat siunnersuut taamatut isikkoqartillugu Inatsisartut ilalissanngikkaat

Naalakkersuisut taarsiullugu imaattumik allannguutissatut siunnersuuteqarput:

Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut nammineq piumassuseq tunngavigalugu suliffissaarunnermut sillimmasiisarnermik aaqqissuussinissamik, tusaatissatut tiguneqarpoq, suliassa qarfiit akimorlugit suleqatigiinnikkut misissuisumi, sulisinnaasut suliffeqarnissamut qanoq kajumissaarneqarsinnaaneri pillugit, pisortanit ikiorsiissutinik isumalluuteqaannarnermut taarsiullugu. Suleqatigiinni suliat inerneqassapput inassuteqaatinik arlaqartunik, ullutsinnut naleqqunnerusumik innuttaasut suliffissarsiortut suliffeerunnermi ikiorsiissutisisarnissaannut tunngatillugu.